

Informatie ten behoeve van nascholing en studieverlof voor predikanten en voorgangers 2021/2022

**Samengesteld door de commissie Nascholing/Studieverlof
van het Doopsgezind Seminarium**

Amsterdam, augustus 2021

Inhoud:

1. Informatie over de gids en regeling nascholing en studieverlof	blz. 3
2. Academisch aanbod Nederland	blz. 8
2.1 <i>Faculteit Godgeleerdheid VU Amsterdam i.s.m. Doopsgezind Seminarium</i>	
2.2 <i>Cursusaanbod Protestantse Theologische Universiteit (PKN)</i>	
2.3 <i>Postacademisch Onderwijs Rijksuniversiteit Groningen</i>	
2.4 <i>Faculteit Katholieke Theologie, Universiteit van Tilburg</i>	
3. Doopsgezind aanbod en Remonstrants aanbod	blz. 9
3.1 <i>Aanbod Doopsgezind Seminarium/ANDPV</i>	
3.2 <i>Cursusaanbod Remonstrants Seminarium</i>	
4. Mentoraat en begeleiding	blz. 12
5. Internationale programma's	blz. 13
Europa	
5.1 <i>Theologisches Seminar Bienenberg</i>	
5.2 a <i>The Mennonite Trust</i>	
5.2 b <i>Bridgebuilders</i>	
5.3 <i>The Ecumenical Institute Château de Bossey</i>	
Buiten Europa	blz. 13
6. Overige Instellingen	blz. 14
6.1 <i>De Zevende Hemel</i>	
6.2 <i>Stichting PaRDeS (voorheen B. Folkertsma Stichting voor Talmudica)</i>	
6.3 <i>Dominicaans Activiteitencentrum Huissen</i>	
6.4 <i>Retraitecentrum De Spil</i>	
6.5 <i>Stichting Contextueel Pastoraat Nederland</i>	
7. Faciliteiten en Financiën	blz. 15
8. Waardevolle websites	blz. 15

1. Doel van de gids en regeling studieverlof en nascholing

De commissie Nascholing en Studieverlof heeft van verschillende zijden het verzoek gekregen om een inventarisatie te maken van de mogelijkheden die er voor predikanten zijn tot invulling van hun nascholing (20 dagdelen per jaar) of studieverlof (dat is opgespaarde nascholing van 5 jaar, op te nemen in een aaneensluitende periode van 3 maanden). Deze vormen van verlof zijn vastgelegd in de regeling die hieronder integraal is opgenomen. Het doel van deze regeling is om te stimuleren dat predikanten binnen de broederschap hun verloftijd ruim tevoren goed kunnen plannen en inhoudelijk vorm kunnen geven op een wijze die ten dienste komt aan hun eigen functioneren als predikant binnen de lokale gemeente en binnen de broederschap als geheel. In de huidige situatie is het meestal zo, dat predikanten hun studieverlof alleen met hun kerkenraad en gemeente bespreken, en niet in breder verband. De commissie hecht eraan dat predikanten, ook als de regeling hun daartoe niet verplicht, meer en meer besluiten om hun plan voor het studieverlof te delen met de commissie, zodat de commissie een overzicht krijgt van wat er binnen de broederschap aan specifieke deskundigheid wordt gevraagd en opgebouwd. Wij vinden het daarom ook van belang dat resultaten van studieverlof in de vorm van verslagen of publicaties, breder beschikbaar komen dan alleen ten behoeve van de eigen gemeente. We zouden graag via de website van www.seminarium.doopsgezind.nl een inventarisatie van specialismen en thema's opbouwen. Dit alles heeft ten doel om elkaar van dienst te zijn in het vinden van wegen om het werk als predikant met inspiratie, plezier, afwisseling en deskundigheid te blijven verrichten.

De suggesties die opgenomen zijn in deze gids, zijn niet uitputtend. Ongetwijfeld hebben wij veel over het hoofd gezien. De bedoeling is dan ook dat deze gids steeds meer compleet wordt door de inbreng van de predikanten zelf. Heeft u suggesties en ideeën over wat hierin nog meer opgenomen kan worden, schroom niet om dat aan ons door te geven. De criteria waar wij op selecteren zijn tamelijk ruim, maar we hebben ons wel vooral op het academische niveau en op het christelijke terrein gericht.

Reacties op deze gids zijn dus meer dan welkom. U kunt ze kwijt bij de samenstellers, tevens leden van de commissie:

Ds. Sonja van der Meulen, predikante DG Leiden, Pres. Kennedylaan 150, 2343 GV Oegstgeest, tel. 071-5190406 s.p.van.der.meulen@inter.nl.net

Ds. Henriëtte van Dunné, predikante DG Rotterdam, D. van Troostwijkstraat 11, 1391 EP Abcoude, tel.: 0294-288793, dshenriettevandunne@gmail.com

Dr. Christiane Karrer, docent Bijbelse Theologie, p/a Singel 454, 1017 AW Amsterdam tel.: 06 50672869, ruthbeate13@gmail.com

Drs. Hermine Dekkers-de Kok, gemeentelid DG Dordrecht (voorzitter) en secretaris Ring Zuidwest Nederland, Groenestein 19, 3334 CG Zwijndrecht, 078-6100867, hermine.dekkers@planet.nl

Ds. Alex Noord, predikant DG Haarlem en rector Doopsgezind Seminarium, p/a Singel 454, 1017 AW Amsterdam, tel. 023-7436965, alex.noord@ads.nl

Seminariumsecretariaat: Vera Kok, seminarium@ads.nl

Amsterdam, augustus 2021

Regeling Nascholing en studieverlof (versie juli 2018)

De Commissie Nascholing/Studieverlof, die door het College van Curatoren is ingesteld, bestaat uit twee stafleden van het Doopsgezind Seminarium, twee door de ANDPV aan te wijzen predikanten als vertegenwoordigers van de doelgroep en één lid namens de gemeenten met ervaring in de kerkenraad. Dit lid zal door het College van Curatoren worden aangewezen. De rector zal als voorzitter optreden. Het College van Curatoren is verantwoordelijk voor de controle op de kwaliteit van de door de commissie aangeboden studiemogelijkheden.

Op zaterdag 17 april 2004 heeft de Broederschapsvergadering het eindvoorstel van de werkgroep 'Nascholing' overgenomen. De strekking van dit voorstel was, de nascholing/bijbscholing van de voorgangers in de doopsgezinde gemeenten, voor zowel de gemeenten als voor de voorganger, een meer verplichtend karakter te geven. Hiermee beoogde de werkgroep de vrijblijvendheid in relatie tot nadere studie in het bestaande systeem van het studieverlof weg te nemen, teneinde de voortgaande professionalisering van de predikanten te bevorderen. Een en ander is in de ABVR opgenomen.

Voor alle vormen van nascholing/studieverlof zal gelden, dat zij aansluiten bij het niveau van de genoten vooropleiding, en gericht zijn op beroepsverbetering en deskundigheidsbevordering.

De Commissie Nascholing/Studieverlof zal de door de predikanten gevolgde cursussen registreren, zodat ook de gemeenten zekerheid hebben over de kwaliteit van de nascholing/bijbscholing waarvoor zij hun herder en leraar studieverlof geven.

Invulling nascholing en studieverlof

1. Voor beginnende proponenten geldt de verplichting dat zij in hun eerste jaren als predikant viermaal een meerdaagse nascholing volgen geleid door een supervisor en/of docenten van het DG seminarium. Dit brengt met zich mee, dat de hier voorgestelde vorm van nascholing eerst ingaat nadat de nascholing voor beginnende proponenten is afgerond.

Naast supervisie die gedurende de hele loopbaan mogelijk is, is voor hen ook de mogelijkheid van mentoraat.

2. Voor aan te stellen proponenten dient, bij een volledig dienstverband, het bestaande studieverlof van 3 maanden achtereenvolgend na 5 jaar gemeentewerk, gereserveerd te blijven voor bijzondere scholings- of studieprojecten, die een langere, aaneengesloten tijd vragen.

(Hierbij valt te denken aan een KPV-training, een promotieonderzoek, of een Summer course in Elkhart, Goshen, of aan de Bienenberg).

Een dergelijk studieverlof omvat dan 130 dagdelen (5 werkdagen x 2 dagdelen x 13 weken).

Voor deze vorm blijft de term 'studieverlof' gehandhaafd.

2.a. Indien niet voor deze mogelijkheid wordt gekozen, dient iedere aan het seminarium afgestudeerde predikant voortaan in totaal 20 dagdelen (5 werkdagen x 2 dagdelen x 2 weken) per jaar aan nascholing/bijbscholing te doen. Deze 20 dagdelen kunnen worden opgebouwd door deelname aan diverse voor predikanten bedoelde bestaande cursussen. Hiertoe wordt de predikant door de gemeente van overige werkzaamheden vrijgesteld. Zo wordt in vijf jaar voor 100 dagdelen (5 dagen x 2 dagdelen x 10 weken) aan nascholing gedaan.

De in vergelijking met het aaneengesloten studieverlof van 130 dagdelen resterende 30 dagdelen - zijnde drie weken van vijf werkdagen - worden per vijf jaar, al dan niet in aaneengesloten dagdelen, opgenomen en zijn door de predikant naar keuze in te vullen, mits het een beroepsgerelateerde activiteit betreft. Hierbij behoren een retraite in een abdij, Taizé, Iona, het schrijven van een artikel of (het leiden van) een spirituele reis tot de mogelijkheden.

Voor deze vorm geldt de term 'nascholing'.

2.a.1 De predikant kiest voor nascholing (jaarlijks 20 dagdelen, en 1 x per 5 jaar 30 dagdelen extra) of voor studieverlof (1 x per 5 jaar 130 dagdelen). Beiden hoeven niet aaneengesloten te worden opgenomen. Uiteraard is de precieze planning een zaak van afstemming tussen kerkenraad en predikant.

2.b Keuzemogelijkheden voor nascholing/bijsholing worden aangeboden en uiteindelijk vastgesteld door de Commissie Nascholing/Studieverlof.

De Commissie Nascholing/Studieverlof doet de predikanten jaarlijks suggesties aan de hand uit het bestaande cursusaanbod aan verschillende universiteiten en andere instellingen, waarbij de jaarlijkse open colleges en de cursussen in het kader van Permanente Educatie van het Doopsgezind Seminarium, het Remonstrants Seminarium en het aanbod van de nascholing post academisch onderwijs voor predikanten en kerkelijke werkers, uitgeven door de Protestantse Kerk in Nederland.

2.b.1 Naast scholingsmogelijkheden aangeboden door universiteiten, hogescholen en seminaria, kan ook de ANDPV suggesties tot nascholing geven.

2.b.2. Uiteraard worden ook eigen suggesties van predikanten tot nascholing/bijsholing, dan wel studieverlof door de Commissie Nascholing/Studieverlof beoordeeld of zij passen binnen de criteria van passende nascholing/bijsholing, resp. studieverlof. Hierbij valt te denken aan het voorbereiden van een publicatie, of een bijzonder project, dat veel voorbereidende studie vergt. Uitgangspunt hierbij is, dat de periodes voor studie/scholing een onderling samenhangend geheel vormen en relevant voor het werk en/of deskundigheid bevorderend zijn. In dit geval zal de commissie een controleerbare productie als norm hanteren. Een verslag van de nascholing/studieverlof wordt aangeboden aan de gemeente.

Concretisering

Bij 2.b.2. (zie hierboven vermeld)

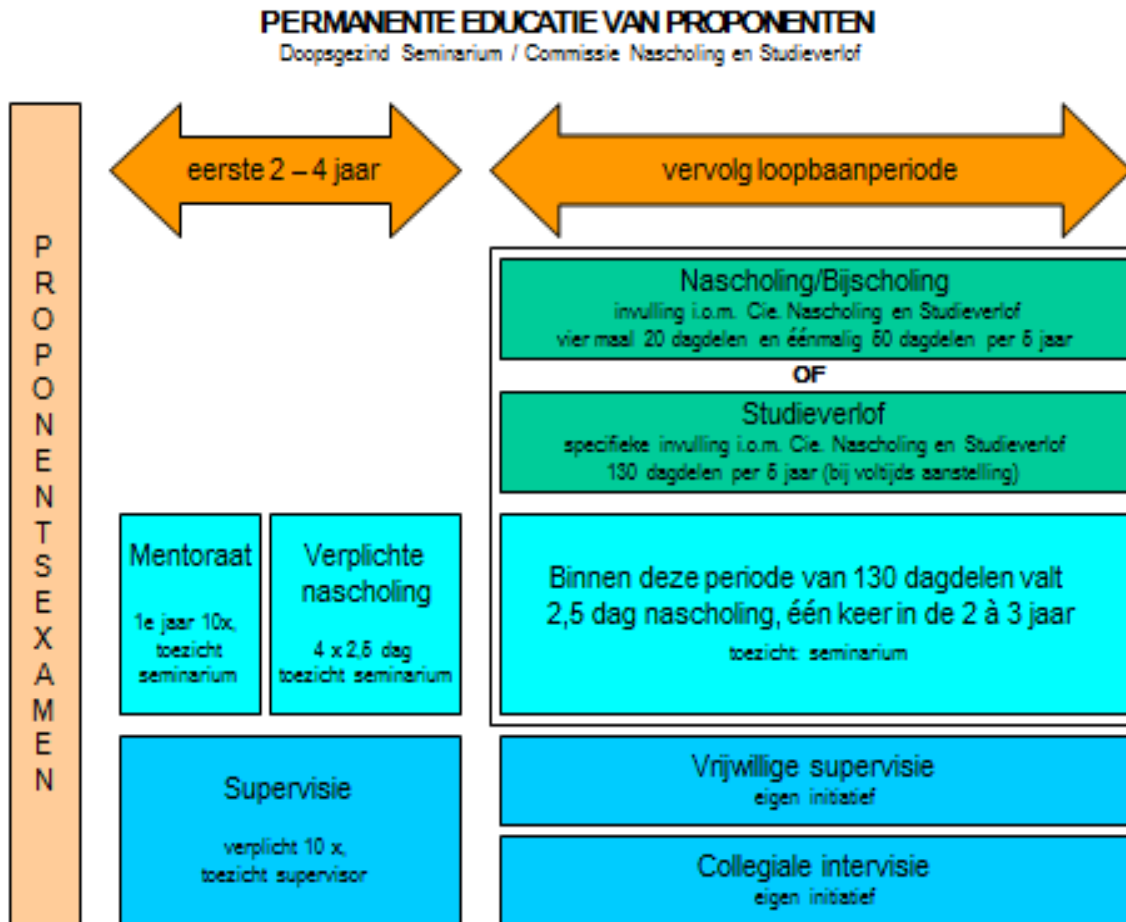
De procedure die hierbij gevolgd wordt is als volgt. De predikant dient, na overleg met de kerkenraad van haar/zijn gemeente, een voorstel in bij de Commissie Nascholing/Studieverlof, (Doopsgezind Seminarium, Singel 454, 1017 AW Amsterdam, t.a.v. de Commissie Nascholing/Studieverlof). Na contact met de commissie, waarbij de commissie als adviseur optreedt, werkt de predikant het voorstel nader uit. Er kan, indien daar behoefte toe bestaat, een studiebegeleider aanbevolen worden. Wanneer er kosten aan de nascholing verbonden zijn, kan de commissie een aanbeveling voor een door de predikant/voorganger aan te vragen subsidie uit een studiefonds aan de voorganger/predikant verstrekken. Indien de kerkenraad een gerichte nascholing van de predikant vraagt en de predikant is bereid aan dit verzoek te voldoen, dan is het redelijk dat de gemeente dit onderdeel van de nascholing ook bekostigt.

De Commissie Nascholing/Studieverlof zal de voorstellen bespreken zodat in onderlinge overeenstemming het voorstel als studieprogramma kan worden vastgesteld. Doorgaans kan binnen één maand na indiening van het eerste voorstel de aanvraag behandeld zijn. Voor alle vormen van nascholing/studieverlof zal gelden, dat zij aansluiten bij het niveau van de genoten vooropleiding, en gericht zijn op beroepsverbetering en deskundigheidsbevordering.

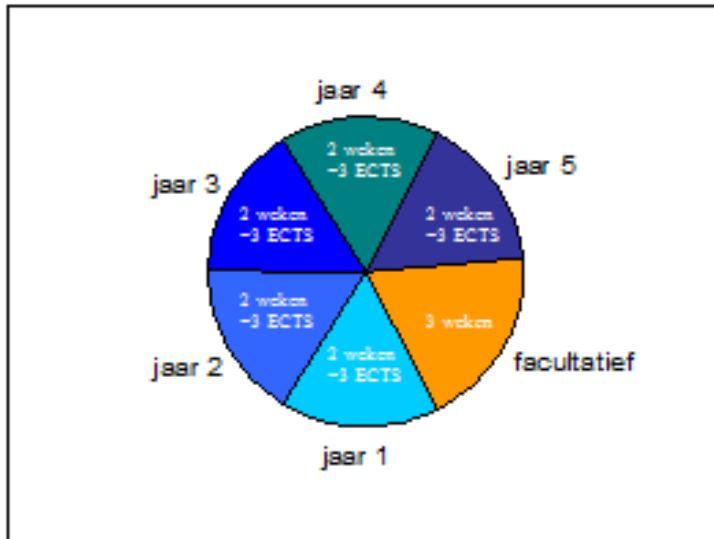
Overig(e) regelingen)

- Zo lang andere, niet aan het seminarium opgeleide en wel door de gemeenten aangestelde voorgangers geen rechten binnen de ADS worden toegekend, kunnen aan hen o.i. ook geen verplichtingen worden opgelegd. Wel wordt aan gemeenten waar deze voorgangers werkzaam zijn, uitdrukkelijk verzocht om hun voorgangers wel de mogelijkheid te geven om uit een nascholingstraject te kiezen.

- Tenslotte een oproep aan de predikanten en pastorale werkers in dienst van de doopsgezinde gemeenten om de eigen verslagen van de nascholing en van studieverloven, behalve aan de gemeente ook aan de Commissie Nascholing en Studieverlof te sturen, ter kennisname en voor publicatie op de website van het Seminarium.

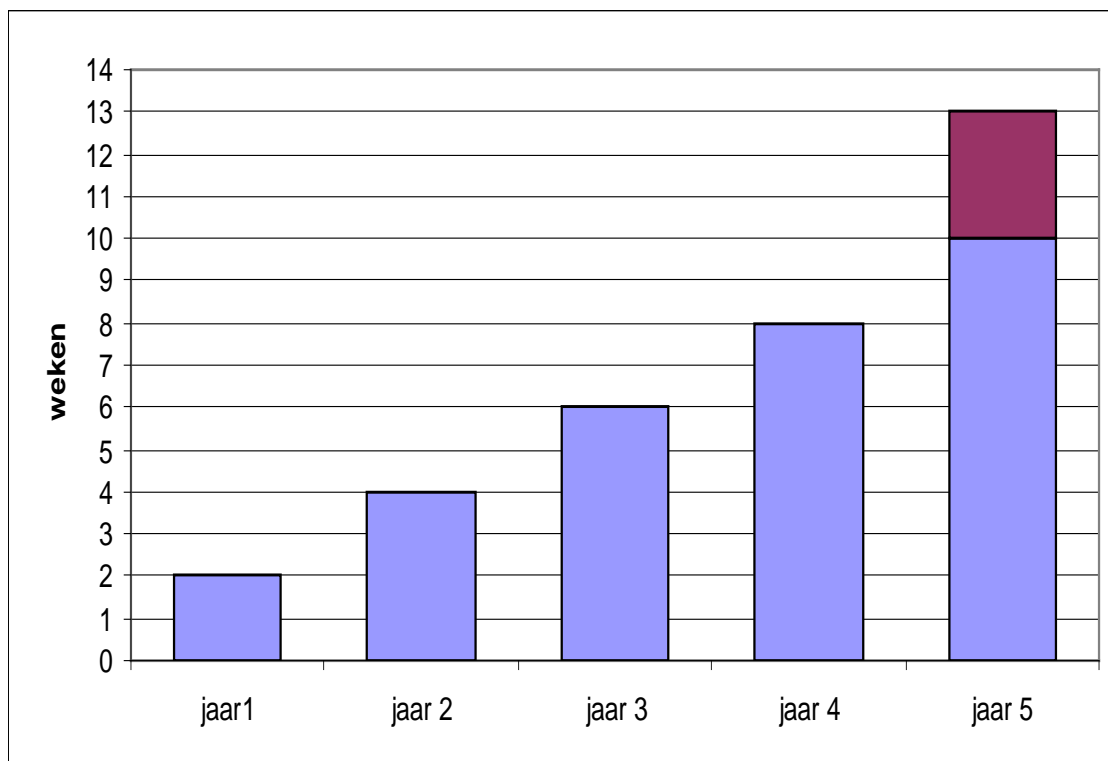

Permanente Educatie per 5 jaar

Tijdsbesteding voor permanente educatie bij voltijds dienstverband: 13 weken per 5 jaar (= ca. 130 dagdelen), waarvan:

- Verplichte studiebelasting :**
Jaarlijks 2 weken (ca. 20 dagdelen) = 2 ECTS punten;
Totaal 10 ECTS punten per 5 jaar
- Facultatief in te vullen:**
3 weken (ca. 30 dagdelen) eens per 5 jaar
Totaal 3,5 ECTS punten per 5 jaar

2. Academisch aanbod Nederland

Aan de Nederlandse universiteiten is het mogelijk om via contractonderwijs programmaonderdelen te volgen. Zie hiervoor de websites van de universiteiten. Het Doopsgezind Seminarium is gevestigd bij de Vrije Universiteit.

2.1. *Faculteit Religie en Theologie VU Amsterdam*

Contractonderwijs

Bij de Faculteit Religie en Theologie is het mogelijk om als contracttoehoorder deel te nemen aan vakken van het bachelor- en masteronderwijs. De informatie hierover vind je hier:

<http://fvt.vu.nl/nl/opleidingen/contractonderwijs/index.aspx> .

Een promotietraject

Voor de Broederschap als geheel en het ontwikkelen van de doperse theologie, is het van groot belang dat er mensen zijn die zich verdiepen in wetenschappelijk onderzoek naar de historie en actualiteit van de doperse traditie. De Broederschap wil dit graag stimuleren. Voor predikanten die overwegen om een promotietraject te starten, zijn er diverse mogelijkheden. Van belang is allereerst dat men een idee heeft voor een onderwerp van wetenschappelijk belang. Men kan daarover zelf een hoogleraar benaderen op het betreffende vakgebied. Zijn er nog geen vastomlijnde ideeën, dan wil de commissie hierover meedenken en/of verwijzen naar anderen. De commissie nascholing wijst er daarbij op, dat ook binnen de Broederschap onderwerpen zijn waarnaar men graag nader onderzoek wil laten verrichten.

Een individueel promotietraject, afgestemd met een individuele promotor, is mogelijk, maar komt steeds minder vaak voor. De trend is momenteel dat zogenaamde ‘buitenpromovendi’ aan een universiteit opgenomen worden in een Research-programma, waarbij de begeleiding van de onderzoeker ook een opleidingscomponent omvat en er een duidelijk omlinnd programma ligt voor zowel studie als begeleiding. Dit maakt de kans op succes groter, maar vraagt wel een heldere beschikbaarheid en inzet van de promovendus. Voor informatie over zo’n traject zie het Promotiereglement op de VU website: https://assets.vu.nl/d8b6f1f5-816c-005b-1dc1-e363dd7ce9a5/c57fb921-1e27-4d28-8d5e-057d43a11b2f/Promotiereglement_2019_NL.pdf of neem contact op met de commissieleden, ook over de mogelijkheid van onderzoek beurzen.

2.2 *Cursusaanbod Protestantse Theologische Universiteit 2021-2022 (PKN)*

Postacademisch onderwijs voor predikanten en kerkelijk werkers

De PThU verzorgt voor de Protestantse Kerk in Nederland nascholingstrajecten en cursussen, bedoeld voor predikanten (gemeentepredikanten en predikant-geestelijk verzorgers) van de Protestantse Kerk in Nederland en voor predikanten en pastores uit andere kerkgenootschappen. Ook kerkelijk en pastoraal werkers kunnen gebruik maken van een groot deel van het aanbod. De cursussen vinden meestal plaats in Nieuw Hydepark in Doorn, het aantal te behalen studiepunten is 2 tot 6 ECTS [Cursusaanbod 2021-2022 - Protestantse Theologische Universiteit \(pthu.nl\)](https://www.pthu.nl/PAO_PThU/Langere_studietrajecten/)

Er zijn ook langere studietrajecten zoals Klinisch Pastorale Vorming en Geestelijke begeleiding. https://www.pthu.nl/PAO_PThU/Langere_studietrajecten/

2.3 *Postacademisch Onderwijs Rijksuniversiteit Groningen*

De Rijksuniversiteit Groningen heeft PAO cursussen (2 tot 3 ECTS). Ga naar de website voor een overzicht van alle cursussen:

<https://www.rug.nl/ggw/education/life-long-learning/postacademisch-onderwijs/>

Aanmelden gaat via het online aanmeldingsformulier.

2.4 *Faculteit Katholieke Theologie, Universiteit van Tilburg*

Luce / Centrum voor Religieuze Communicatie heeft tot taak het verzorgen van post initieel onderwijs en theologische vorming ten dienste van pastores en andere beroepskrachten die in hun werk in aanraking komen met vragen over geloof, zingeving en ethiek.

Er zijn leergangen voor het werkveld pastoraat en geestelijke verzorging,

Ga naar de website voor alle informatie:

<https://www.tilburguniversity.edu/nl/onderzoek/instituten-en-researchgroepen/luce/programma>

3. Doopsgezind aanbod en Remonstrants aanbod

3.1 *Aanbod Doopsgezind Seminarium, ANDPV*

Aanbod : “Voortgaande ontwikkeling en training” (permanente educatie) binnen de Doopsgezinde Broederschap.

In het kader van voortgaande bezinning op en aanscherping van de professionele vaardigheden worden sinds enkele jaren vanuit het Seminarium en in samenwerking met de ANDPV en de Commissie Nascholing enkele cursussen onder leiding van pastoraal supervisor Marion Bruggen aangeboden.

Permanente educatie is nodig in ieder intensief beroep, dus ook voor werkers in de kerk. Het is nuttig je te bezinnen op je eigen functioneren en te (blijven) werken aan professionaliteit.

Scholing versterkt bovendien de collegialiteit. Je ontdekt dat je verschillende vragen deelt met collega's in het werkveld. Juist op samenwerking zal in toekomst in onze broederschap steeds meer een beroep worden gedaan.

Het aanbod van permanente educatie is bedoeld voor alle *dienstdoende* predikanten, voorgangers en pastoraal werkenden. Het volgen van deze vorm van scholing kan deel uitmaken van het programma van studieverlof. Het kan ook naast studieverlof gedaan worden.

Iedere cursus levert in het nascholingsprogramma 1,5 studiepunten op.

Het programma van wordt bekend gemaakt via intranet.

3.1.1. Huidig aanbod:

De Bergrede, bron van vreugde – Fredeshiem 10 & 11 november 2021

Gedurende het kerkelijk jaar zijn wij gewend aan een aantal steeds terugkerende feestdagen, zoals Kerstmis, Pasen en Pinksteren. Tijdens die feesten gedenken we momenten uit het leven van Jezus en vieren we wat dit voor ons in ons huidige leven betekenen kan.

Zou het niet mooi zijn om daar nog een terugkerend feest aan toe te voegen, waarin we met elkaar stilstaan bij de onderwijzingen die tijdens Jezus' leven een plek kregen in de vorm van de zogenaamde Bergrede? Een dag om in dankbaarheid te vieren dat wij mogen leven met en vanuit de aansporingen in de Bergrede, die op allerlei manieren verwijst naar de Tora van Mozes, in het kort: naar de 'tien woorden'

Op woensdag 10 & donderdag 11 november worden twee studiedagen voor alle leidslieden in doopsgezinde gemeenten georganiseerd in Buitengoed Fredeshiem. Tijdens deze dagen zullen wij ons inhoudelijk buigen over de mogelijkheid om met elkaar in onze doopsgezinde gemeenten een voor ons kenmerkende vierdag tot stand te brengen. Naast inhoudelijke verdieping in de vorm van een exegetisch gesprek over de Bergrede en het met elkaar nadenken over (liturgische) bouwstenen voor de invulling van de Vierdag is er ook ruimte voor ontmoeting. Voor deze studiedagen is een reader samengesteld met inleiding, vertaling, exegeses, achtergronden en voorgestelde liederen en gebeden. Deze reader ontvangen alle deelnemers ruim voor de studiedagen.

Praktische informatie:

Datum: woensdag 10 & donderdag 11 november 2011

Plaats: Buitengoed Fredeshiem, Eiderberg 2, 8346 KJ De Bult

Woensdag aankomst einde middag voor het diner. Aanvang programma: 10.30

Einde: donderdag om 16.00 uur

Opgave bij: Vera Kok, vera.kok@ads.nl

Begeleiding: Studiegroep *Vreugde over de Bergrede*

Pieter Post, Machteld Stam, Alfred R. van Wijk en Machteld van Woerden

Nascholing: Dichter bij de kern. Bidden en spiritualiteit. (17 en 18 januari 2022)

Bidden als leraar en herder in de gemeente, hoe doe je dat? Welke vormen reikt de traditie aan en welke vormen gebruiken we zelf? En wat doen we eigenlijk als we bidden? Wat zijn onze theologische vooronderstellingen? Vragen die Fulco van Hulst (docent praktische theologie en ethiek in pastoraal perspectief) verder met ons zal uitdiepen.

Binnen bijbelse teksten spelen psalmen een cruciale rol als het over gebed en spiritualiteit gaat. In deze nascholing geeft Christiane Karrer (docent bijbelse theologie) een korte toelichting op de verschillende genres en thema's binnen de psalmen en op de context en uitleg van psalmen. Daarna staat de vraag centraal: hoe kunnen psalmen je voeden in je eigen spiritualiteit?

Samen reflecteren we op de plaats en betekenis van bidden in ons persoonlijk leven en in de gemeente. Er is ruimte voor casuïstiek onder begeleiding van Marion Bruggen (pastoraal supervisor). We werken met praktische oefeningen en voorbeelden, onder meer van kunstenaars en dichter-theologen.

Vanuit de geboden (theologische) inkadering en achtergrond hopen we onze gebedspraktijk te verdiepen en nieuwe vormen van bidden op het spoor te komen.

Praktische informatie:

Datum: maandag 17 en dinsdag 18 januari 2022

Plaats: Mennorode, Apeldoornseweg 185, Elspeet

Maandag binnenkomst met koffie 10.00 Aanvang programma: 10.30

Einde: dinsdag na het diner

Opgave bij: Vera Kok, vera.kok@ads.nl

Begeleiding: Fulco van Hulst, Christiane Karrer en Marion Bruggen

3.1.2 Open colleges:

In het voorjaar (april-mei) organiseert het Seminarium Open Colleges Vredestheologie.

In juni zijn de Open Colleges Vrijzinnigheid.

De thema's daarvoor worden opgesteld in overleg met de commissie nascholing en studieverlof.

Zie voor precieze data en informatie de website van het Doopsgezind Seminarium :

www.seminarium.doopsgezind.nl .

De *Algemene Nederlandse Doopsgezind Predikanten Vereniging* organiseert voor haar leden en belangstellenden thematische studiedagen. Zie voor meer informatie de website van de ANDPV:

www.andpv.doopsgezind.nl .

3.1.3. Gezamenlijk aanbod Doopsgezind Seminarium en Remonstrants Seminarium:

Informatie over nieuwe gezamenlijke symposia of nascholingen ontvangt u via intranet en worden op de website vermeld.

3.2 Aanbod Remonstrants Seminarium

Nascholingsactiviteiten van het Remonstrants Seminarium zijn te vinden op <http://www.arminiusinstituut.nl/>.

4. Mentoraat en begeleiding

4.1. Supervisie

Binnen de Doopsgezinde Broederschap of in nauwe relatie daarmee zijn diverse predikanten gekwalificeerd als professioneel supervisor. Zij begeleiden op verzoek predikanten in hun reflectie op het werk waar het gaat om de integratie van persoon, professie en persoonlijk geloof. De kosten daarvan kunnen deels gedragen worden door de ANDPV.

Supervisor:

Mevr. Marion Bruggen, Mondriaanstraat 36, 9718 MJ Groningen tel: 050-3181907; e-mail marion.bruggen@doopsgezind.nl.

Naast deze supervisor heeft de commissie namen van supervisoren binnen en buiten de broederschap die bekend zijn met het predikantswerk en de begeleiding van doopsgezinde collega's in gemeente of instellingswerk. Mocht u zelf een naam willen doorgeven, dan kan dat uiteraard ook.

4.2. Coaching en loopbaanbegeleiding

Informatie bij mevr. Marion Bruggen, contactgegevens zie hierboven.

4.3. Supervisie-opleidingen

Voor predikanten bestaat de mogelijkheid zich om/bij te scholen als erkend en geregistreerd zelfstandig supervisor, bijvoorbeeld bij de Landelijke Vereniging voor Supervisie en Coaching, <https://www.lvsc.eu/opleiding>

4.4. Klinische Pastorale Vorming

De Raad voor Klinische Pastorale Vorming verzorgt intensieve en langduriger trainingen. De training stimuleert hem of haar naar zichzelf en naar anderen te kijken en zich te concentreren op vragen als: Wie ben ik als pastor? Wat doe ik en waarom doe ik dat zo? Wat inspireert mij en waar liggen mijn grenzen?

De kracht van het leerproces in een KPV-training is de wisselwerking tussen theorie en praktijk, tussen individueel leren en leren in een groep. Werkcolleges en het oefenen van praktijksituaties vergroten kennis en vaardigheden. In de training worden gevarieerde (verbale en non-verbale) werkvormen gebruikt. Spiritualiteit en geloofscommunicatie lopen als een rode draad door het programma.

Opleidingen genoemd op de website van de Raad voor Klinische Pastorale Vorming en Pastorale Supervisie in Nederland [Raad voor Klinische Pastorale Vorming en Pastorale Supervisie in Nederland – Opleidingscentra \(raadkpv.nl\)](#)

Protestantse Theologische Universiteit
https://www.pthu.nl/PAO_PThU/Langere_studietrajecten/
KPV Opleiding vanaf 2023

Cursus van het Radboudumc KPV- Expertisecentrum Geestelijke Verzorging en Pastoraat i.s.m. de Faculteit FTR van de Radboud Universiteit te Nijmegen. Vanaf januari 2022 te Nijmegen.
<https://www.radboudumc.nl/onderwijs/scholing/en/de-training-klinische-pastorale-voorming-kpv>

5. Internationale programma's

Aan diverse internationale onderwijsinstellingen is het mogelijk om een Summerschool of kortdurend programma te volgen. Hieronder enkele voorbeelden.

Europa

5.1 *Theologisches Seminar Bienenberg*

Website: <http://az.bienenberg.ch/deu/>

Nu ook online cursussen.

5.2.a *The Mennonite Trust*

Website: www.menno.org.uk

5.2.b *Cursussen van Bridgebuilders*

Website: <http://www.bbministries.org.uk/>

5.3 *The Ecumenical Institute Château de Bossey*

Chemin Chenevière 2
CH 1279 Bogis-Bossey
Switzerland
Tel: +41 22 960 7300

[The Ecumenical Institute Bossey | World Council of Churches \(oikoumene.org\)](http://www.oikoumene.org)

Hier bevindt zich ook de bibliotheek van de Wereldraad van Kerken met 100.000 titels en 900 tijdschriften en geeft tevens toegang tot digitale bronnen.

Buiten Europa

5.4. Mennonite Universities Canada

1. Conrad Grebel University College. Dit college behoort tot de University of Waterloo. Een onderdeel hiervan is de Toronto Mennonite Theological Centre, verbonden met de Toronto School of Theology. Dit college heeft o.a. een uitgebreid programma van Peace and Conflict Studies.

Conrad Grebel University College
Waterloo, Ontario, Canada Tel. 001-519-885.0220
www.grebel.uwaterloo.ca

5.5. Canadian Mennonite University

The Canadian Mennonite University organizes the Canadian School of Peacebuilding. They are running multiple 5-day courses in June for professional development and/or academic credit. These are open to practitioners and students of peace, justice and development from around the world.

Consider coming to Winnipeg, Manitoba to learn with the peacebuilders of the world. See website for all details and online applications: <https://csop.cmu.ca/courses/>
Canadian Mennonite University, Winnipeg, Canada, Phone: (204) 487-3300,
E-mail: csop@cmu.ca

5.6 Associated Mennonite Biblical Seminary (AMBS) Elkhart, Indiana (VS)

Church Leadership Center

Website: www.ambs.edu

5.7 Enkele andere Menniste universiteiten/instellingen:

Eastern Mennonite University Harrisonberg, Virginia USA website: www.emu.edu/

Fresno Pacific Biblical Seminary, Fresno, USA website: <http://seminary.fresno.edu/>

6. Overige Instellingen

6.1 De Zevende Hemel

Website: <http://www.7evendehemel.nl/>

6.2 Stichting PaRDeS (voorheen B. Folkertsma Stichting voor Talmudica)

De Stichting PaRDeS is een studiecetrum voor iedereen die meer over het jodendom wil weten. Het hart van de stichting wordt gevormd door de Aschkenasy Bibliotheek, een verzameling van meer dan 8000 boeken die alle standaardwerken op het gebied van de joodse traditie omvat.

De Stichting organiseert lezingen, studiedagen en cursussen en geeft het blad Tenachon uit.

[Stichting PaRDeS - Bronnen van joodse wijsheid](#)

Online cursussen Hebreeuws (Ivriet) zijn te volgen bij Crescas: <https://www.crescas.nl/>

6.3 Dominicaans Activiteitscentrum Huissen

Heeft naast retraites en workshops ook bijspijkerdagen Theologie en Religiestudies

<https://www.kloosterhuissen.nl/programmas/studie/>

6.4 Retraitecentrum De Spil

Op retraite gaan is een oude traditie die met name zijn oorsprong heeft in de Katholieke traditie van de kerk. De Spil positioneert zich tussen herberg en klooster.

Behalve retraites verzorgt de Spil ook themaweekenden rondom geloof en spiritualiteit.

Website: www.retraitecentrum.nl

6.5 Stichting Contextueel Pastoraat Nederland

Contextueel pastoraat is de benaming van een praktijktheorie en een methodiek ten behoeve van pastoraat en geestelijke verzorging die op gelijkwaardige wijze gebruik willen maken van theologische en filosofische, psychologische en systemische inzichten. Het relationeel-ethische werk van Ivan Boszormenyi-Nagy is daarbij richtinggevend. Andere bronnen van inspiratie zijn het dialogische werk van Martin Buber en de ethische positie van Emmanuel Levinas.

Cursussen worden aangeboden in Dominicanenklooster Huissen.

Zie : www.contextueelpastoraat.nl

7. Facilititeiten en Financiën

7.1 ANDPV Supervisiefonds

Op de ledenvergadering van november 2003 is de ANDPV akkoord gegaan met de oprichting van een Supervisiefonds. De kosten voor supervisie is als volgt geregeld: Een derde van de kosten is voor rekening van de gemeente, een derde voor rekening van de betrokken predikant (die langer dan twee jaar werkzaam is in de Broederschap) en een derde wordt betaald vanuit het fonds. Het fonds is op basis van solidariteit en is alleen beschikbaar voor leden van de ANDPV. Verdere informatie www.andpv.doopsgezind.nl

7.2 Overige fondsen

Een lijst van fondsen, vaak voor specifieke categorieën en onderwerpen, is opvraagbaar bij de commissie Nascholing/Studieverlof

8. Waardevolle websites:

Nascholingsonderwerpen en verslagen:

<http://www.seminarium.doopsgezind.nl/text.php?paginaid=1102#1102>

Er is een lijst beschikbaar van door doopsgezinde proponenten geschreven scripties op de website <http://www.seminarium.doopsgezind.nl/text.php?paginaid=1089#160>

Website van Drs. C.A. Boonstra, predikant werkbegeleider in de PKN.

Ds. Boonstra verzamelde op haar site verslagen van studieverloven van predikanten.

Bijgehouden tot 1 september 2012. <http://home.hccnet.nl:80/caboonstra/studie.htm>